1893 — 1973
80 років
Службі Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 26. П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛЮТОГО 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, FEBRUARY 9, 1973 No. 26. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 8 лютого 1973

СТАН ЗДОРОВ'Я СЕНАТОРА ДЖОНА СТЕННІСА все ще дуже загрозливий. Його знову оперували, після поранення, якого сенатор зазнав тиждень тому від напасників - грабіжників. Із шпиталю Волтер Рід, що є медичним військовим центром, повідомляють, що сенатор Джон Стенніс мав ще одну операцію, викликану внутрішніми ускладненнями в організмі, особливо у кишках.

В КАНАДІ ПРОДОВЖУЄ ЗРОСТАТИ БЕЗРОБІТТЯ. За даними Статистичного бюра число безробітних в січні досягнуло 688,000 чоловік, порівняно з 584,000 в грудні 1972 р. Це в Канаді є найвище число людей без праці за час від березня 1961 року, коли безробітних було аж 702,000.

ЗА ІНІЦІЯТИВОЮ ПОСАДНИКА НЮ ЙОРКУ Джона Ліндзі, в негритянському районі міста буде організований Негритянський Музей. Осередком його стане велика бібліотека, в якій зібрані десятки тисяч книжок про негрів та написаних самими неграми в Америці, 3 000 манускриптів, 2 000 гравюр і картин, а також 500 кінофільмів, між ними й кінодокументів з життя негритянського населення в ЗСА. Тепер ті матеріяли складені в тісному помешканні Публічної Бібліотеки в Гарлемі, де є тільки 50 місць для читачів. Спорудження Негритянського Музею в Гарлемі буде коштувати платникам податків від 15 до 22 мільйонів долярів.

КОЛИШНІЙ СЛУЖБОВЕЦЬ УПРАВЛІННЯ для боротьби проти наркотиків Френсіс Вотерс сам опинився під судом за нелеґальну торгівлю наркотиками. Виявилося, що він продавав наркотики, в тому й конфісковані у злочинців, іншому службовцеві тієї ж установи Ч. МекДоналду, який вже сидить у тюрмі за таку ж саму торгівлю.

ОСТАННІЙ РАЗ ЦІНИ НА ЦИГАРКИ В ЗСА були підвищені три роки тому. Тепер фірма „Люз", яка їх продукує, повідомила, що вона підвищить ціну на 3,5 відсотка, а компанія „Філіпп Морріс" підвищила ціну за свої вироби на 2 відс. За ними напевно підуть і інші продуценти цигарок, цигар та ін. тютюнових виробів, і курцям доведеться платити по 1 центові дорожче за пачку та по 5 центів за картон цигарок, окрім різних високих податків.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ БУДЕ ЗМАГАТИСЯ ЗА повне об'єднання В'єтнаму. Таку заяву склав північнов'єтнамський прем'єр Фам Ван Донг, критикуючи гостро президента Ніксона за твердження, мовляв, одиноким леґітимним урядом Південного В'єтнаму є уряд під проводом президента Нгуєн Ван Тю. За словами Фам Ван Донга, таке твердження американського президента є порушенням недавно підписаного договору про перемир'я, у якому говориться також про Провізоричний Революційний Уряд (комуністичний) у Південному В'єтнамі.

КАМБОДЖА МАЄ В ПЛЯНІ РОЗБУДУВАТИ сильну, модерно вивінувану армію, щоб могти у майбутньому успішно протиставитися будь-якій агресії. За заявою генерала Фернандеза, реорганізація камбоджських збройних сил закінчиться до кінця цього року, але Камбоджа потребуватиме ще довший час американської військової і технічної допомоги.

АМЕРИКАНСЬКІ МІНОВИЛОВЛЮВАЧІ ПОЧАЛИ очищувальну акцію в пристані Гайфонгу. Згідно з повідомленнями Пентагону, американські морські збройні сили мають за завдання розмінувати всі північнов'єтнамські порти та річки, які були заміновані в останні місяці війни.

ІНДІРА ҐАНДІ ВИСТУПИЛА з гострою критикою американської політики в Азії, не зважаючи на всі заходи збоку ЗСА допровадити до відпруження у взаєминах з Індією. Американську політику І. Ґанді скваліфікувала як імперіялістичну, яка має, нібито, на меті заповнити політичне вакуум в Азії та боронити окремі країни перед загрозою комунізму.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПРОВІДНІ ЧИННИКИ не мають великих надій на полагодження конфлікту з арабами в ближчому майбутньому. На думку знавців ситуації на Близькому Сході, на будь-яке відпруження не можна надіятися перед зустріччю між Ніксоном та Брежнєвим, що має бути в половині цього року в ЗСА.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ҐОУФ ВІТЛЕМ поінформував, що в найближчому тижні пічнуться переговори з Північним В'єтнамом про встановлення дипломатичних взаємин. Як відомо, Австралія брала участь у в'єтнамській війні. Плян теперішнього австралійського уряду встановити дипломатичні взаємини з Північним В'єтнамом вкладається в рамки загального пляну наладнати добросусідські взаємини з усіми комуністичними державами.

Пластуни Орликівці перевидали монографію І. Борщака про Григора Орлика

Ню Йорк. — Заходом і коштом восьмого куреня Українського Пластового Сеніорату ім. Григора Орлика перевидано тут цінну монографію померлого в 1959 році українського історика Ілька Борщака п.н. „Великий мазепинець Григор Орлик — генерал-поручник Людовика XV-го (1742-1759)." Першим виданням ця монографія появилася була у видавництві „Червона Калина" у Львові 1932 року. Григор Орлик був старшим сином гетьмана України Пилипа Орлика (1672-1742), який після поразки Карла XII й гетьмана Івана Мазепи під Полтавою і після смерти останнього в Бендерах був обраний 1710 р. на гетьмана України і на цьому становищі керував політикою екзильного гетьманського уряду і здійснював дипломатичні заходи за визволення України. Ці заходи продовжував і його син Григорій Орлик, який, вийшовши з батьком на еміграцію, став французьким графом, польним маршалом Франції, французьким дипломатом та членом французької таємної королівської ради. У перевиданій тепер монографії І. Борщака подана біографія Григора Орлика і насвітлена його дипломатична діяльність у Франції, в Туреччині і в Польщі. Доповнена монографія вичерпними примітками, списком використаних джерел та ілюстрацій, із яких тільки деякі вміщені в цьому перевиданні. Попереджена монографія передмовою автора, як також передмовою д-ра Василя Луцева до здійсненого тепер перевидання. Набувати цю видану на доброму папері і в твердій полотняній обкладинці книжку можна у крамниці Molode Zyttia, Inc., 304 East 9th Street, New York, N.Y. 10003. Ціна 5.00 дол.

Заприсяжений на становище директора Комісії Коштів Прожитку Дж. Т. Данлоп закликає до співпраці з урядом

Вашингтон. — Після заприсяження донедавнього декана Гарвардського Університету Джона Т. Данлопа на становище директора урядово-громадської Комісії Коштів Прожитку, він, як і президент Ніксон, закликав у своїй промові підприємців і проводи робітничих спілок до співпраці у здійснюванні напрямних третьої фази нової господарської політики уряду, заявляючи, що ця співпраця мусить бути здійснювана, чи хтось цього бажає, чи ні. Промовляючи при цій нагоді, президент Ніксон ствердив, що уряд рішений застосувати відповідні засоби й заходи у відношенні до тих, які не будуть добровільно дотримуватися напрямних цієї третьої фази, встановлених 11 січня ц.р. після частинного скасування постанов другої фази цієї політики, тобто примусового реґулювання цін і платень. Як віомо, у третій фазі мала б обов'язувати контроля цін на харчі, ліки і будівельні матеріяли та роботи, але, якщо йде про інші ділянки господарства, то в них і підприємці і робітничі спілки мали б дотримуватися добровільно вимаганих добром країни обмежень. Існуючі тепер повновласті для Президента у здійснюванні нової господарської політики обов'язують до 30-го квітня 1973 р. Президент Ніксон звернувся до Конґресу з вимогою продовжити ці повновласті на протяг ще одного року, тобто до 30-го квітня 1974 року.

Конґрес вимагає від Президента звільнити фонди на програму допомоги сільському оточенні

Вашингтон. — Палата репрезентантів схвалила 7 лютого закон, зобов'язуючи президента Ніксона видаткувати 210 мільйонів долярів порядком допомоги в рямках т. зв. Програми допомоги сільському оточенні. Передбачають, що президент Ніксон відкине цей закон, а з уваги на те, що він не дістав більшости 2/3, Палата репрезентантів не матиме змоги уневажнити Президентового вето. Таким чином, згаданий закон не увійде в життя. Як інформують, боротьба між Конґресом й Адміністрацією щодо диспонування фондами починає все більше загострюватися. Конґрес плянує розглядати це питання в конституційній площині, щоб уточнити, хто фактично відповідає за апбовані видаткування і чи не переступає Президент своїх повновластей, коли здержує виплату фондів на цілі схвалені Конґресом. З тією ціллю перевела переслухання Сенатська Юридична Підкомісія, яка саме тепер підготовляє проєкт відповідного закону в справі повновластей Президента, що буде предложений Конґресові під кінець цього місяця. Загострення між Конґресом й Адміністрацією збільшилося зокрема після заяви речника Адміністрації, П. Дж. Фассера, який поінформував про заплановане Адміністрацією видаткування, яке не було апробоване Конґресом.

На Пенн-Сентрал залізниці розпочався страйк

Ню Йорк. — Застрайкували робітники найбільшої в ЗСА залізничної компанії Пенн-Сентрал, мережа якої охоплює 16 стейтів і до самого Ню Йорку щоденно довозить на працю і з праці понад 100 000 пасажирів. Розпочався страйк о 12-ій годині ночі з минулої середи на четвер, з 7-го на 8-ме лютого. Між управлінням залізниці і професійною спілкою залізничників дійшло до незгоди тому, що управління банкрутуючої залізниці вирішило скоротити число машиністів на поїздах із трьох до двох осіб. Таке скорочення заощадило б залізниці мільйони долярів, але й без праці залишилися б кілька тисяч машиністів. Департамент праці з Вашинґтону намагався довести до порозуміння між обома сторонами, визначивши для цього 30 днів так зв. „періоду заморожения", але працедавці й працівники не забажали навіть зустрітися для переговорів. Транспортове управління Ню Йорку поробило різні заходи, щоб полегшити людям доїзд до праці: винайнято багато автобусів, які підвозитимуть людей до зупинок підземної залізниці, зарезервовано додаткові площі для паркування автомобілів тощо. Під страйк підпали також поїзди, які з'єднюють Ню Йорк із Вашинґтоном та Бостоном — ті пасажири мають тепер користуватись літаками й автобусами. Припинено рух поїздів на лініях, що сполучують Ню Йорк із Ню Гейвеном та ін. містами в Коннектикаті, з Прінстоном у Ню Джерзі і т.д.

„Блу Кросс" буде знову підвищувати обезпеченеві вкладки

Ню Йорк. — Вже втретє за останні три роки асекураційна медична компанія „Блу Кросс" хоче підвищити висоту вплат від своїх членів. Якщо це станеться, то в Ню Йорку й околицях підвищення вплат заторкне щонайменше 4 мільйони людей. „Блу Кросс" домагається підвищки оплат а свої послуги під час хвороби майже на 10 відсотків та щоб ці нові ціни стали законними вже з 1-го квітня. Представники різних професійних спілок випустили проти такого нового пляну. Речник Американської Федерації Праці - Конґресу Індустріяльних Організацій заявив, що „Блу Кросс" не вміє оперувати грошами, занадто їх розкидає, і що взагалі його треба реорганізувати, а вже потім дивитися, чи треба підвищувати платні. В цей же час провадиться розгляд іншого запотребування про підвишку вплат від 21 до 34 відсотків для „Блу Шилду", організації, яка асекурує хворих у випадках операцій тощо.

Канада визнала Північний В'єтнам

Оттава. — У листі до північнов'єтнамського прем'єра Фан Ван Донга 7 лютого канадський прем'єр-міністер Трудо повідомив північнов'єтнамський уряд про формальне визнання Канадою північнов'єтнамського режиму. Інформуючи про таке рішення Канади, прем'єр-міністер Трудо висловив надію, що у „майбутньому ми будемо могти разом співпрацювати в загальному пляні скріплення приязних відносин, які завжди існували між нашими країнами". Визнання Канадою північнов'єтнамського уряду має однобічний характер в тому сенсі, що цього визнання не попередили ніякі переговори, ані немає ніяких уточнень щодо нормальних дипломатичних взаємин та обміну дипломатичними представниками. Як відомо, Канада є одним з членів Міжнародної Контрольної Комісії у В'єтнамі, виконуючи цю функцію ще від 1954 року. Інші члени Комісії: Польща, Індонезія та Угорщина втримують дипломатичні взаємини з Північним В'єтнамом, але не визнають уряду Південного В'єтнаму. Тепер Канада належить до країн, які визнають обидва в'єтнамські режими. Яке буде становище Ганою до канадського визнання — покищо невідомо. Згідно з заявою канадського міністра закордонних справ Мічила Шарпа, канадський уряд не консультувався у цій справі з урядом ЗСА, а тільки нотифікував його про таке своє рішення. Серед урядових кіл в Оттаві висловлюють здогад, що канадський уряд сподівається, що також інші держави, в тому і ЗСА, небавом визнають уряд Північного В'єтнаму, щоб в цей спосіб приспішити вигоєння воєнних ран та позитивно причинитися до скріплення миру в Індокитаю і відбудови теренів, які були знищені у війні. Офіційні кола ЗСА досі не коментували канадського кроку, хоч один з речників уряду відзначив, що на можливість визнання Америкою північнов'єтнамського режиму вказував Генрі Кіссінджер у своєму недавньому виступі на телевізії.

Арґентинський режим заборонив поворот Перона і вимагає розв'язання сформованої ним політичної партії

Буенос Айрес. — Арґентинський військовий режим проголосив, що колишній президент Арґентини Хуан Д. Перон не має права повернутися до Арґентини в часі перед виборами, що відбудуться в березні цього року й у висліді яких мав би бути встановлений цивільний уряд в тій країні. Водночас із цим теперішній арґентинський уряд звернувся до суду з вимогою розв'язати сформовану Пероном, під час його минулорічного перебування в Арґентині, для участи у виборах під назвою Юстиціяльний Визвольний Фронт політичну коаліцію, складену з різних пероністських фракцій. Виїжджаючи з Арґентини знову до Еспанії, Перон заявив був що він повернеться до краю в лютому 1972 року, щоб повести кампнію за кандидатами сформованого ним фронту перед визначеними на 11 березня ц. р. виборами. Вибраний під час цих виборів уряд мав би перейняти урядування вже в травні цього року. Заборона повернення Перона має обов'язувати до 25 травня ц. р. Перебуваючи з початком цього тижня в Римі, звідки він виїхав з відвідинами до Румунії, Перон назвав у розмові із журналістами членів мілітарної хунти в Арґентині „бестіями". Відкликаючися до цього визначення і до проголошеного Пероном виборчого гасла „Кампора в уряді — Перон при владі", військова хунта виступила в суді з обвинуваченням, що цим Перонв порушив конституцію. Кампора — це прізвище призначеного Пероном офіційного пероністського кандидата на голову нового уряду.

Українці за межами УССР не можуть передплачувати газет з УССР

Журнал „Україна" ч. 4 (січень 1973) у відділі „Листування з читачами" інформує про скарги своїх читачів, які проживають поза Україною в інших республіках СССР, зокрема в Російській СФСР, а яким пошта відмовляє у передплаті україномовної преси. В журналі читаємо таке:

„А ось що пише читачка з Краснодара (Кубанщина, яка тепер знаходиться в межах РСФСР — прим. наша, Ред.) Галина Стародуб: „Я хочу одержувати журнал „Україна". Але в нас у поштовому відділенні (живу по вулиці Сормовській 11) передплатити його не можна, — відмовляють".

„Подібні листи надходять із Сибіру, Красноярського краю і Середньоазіятських республік. Редакція звернулася до нальника Головного управління „Союздрук" Міністерства зв'язку УРСР О. К. Мельник з проханням відповісти нашим шанувальникам. Оксана Кіндратівна пояснила:

— Журнал „Україна" занесений до Всесоюзного тематичного каталога під індексом 74493. Його можна передплатити у будь - якому куточку Радянського Союзу. Квитанцію до кінця року ви можете придбати не тільки у поштовому відділенні, а й у громадських розповсюджувачів преси в установах, на підприємствах, у колгоспах і радгоспах на три, шість і девять місяців. Перед початком передплати на 1973 рік усім підвідочним організаціям „Союздруку" і поштового зв'язку було надіслано відповідне розпорядження, що на журнал „Україна" жодних обмежень не існує. Якщо ж вам відмовляють у передплаті в місцевому відділенні, то зверніться, будь ласка, до обласного агентства чи республіканського Головного управління „Союздрук". Їх керівники допоможуть кожному бажаючому стати читачем тижневика".

Ця інформація в журналі „Україна" незвичайно вимовна, бо виявляє дискримінацію не-російських пресових видань в СССР, а також стосування адміністраційних заходів щодо всіх цих, які б хотіли одержувати пресу неросійською мовою.

ТУСМ плянує конференцію та Тиждень оборони засуджених

Чікаґо. — Крайова Управа Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) в ЗСА закінчує якраз підготовку до переведення Тижня оборони засуджених 18-24 лютого 1973 у різних місцевостях ЗСА. Ці широкозакроєні протестаційні акції будуть попереджені двома конференціями: у Міннеаполісі та в Ню Йорку. На конференції в Міннеаполісі, відбудеться 10 лютого в приміщенні Українського Народного Дому, говоритимуть проф. д-р Д. Штогрин („Самостійницькі процеси в Україні в 1920 і 1960-70-их роках") та проф. С. Горак („Україністика в американському академічному світі"). Знову ж на конференції в Ню Йорку 18 лютого доповідатиме д-р В. Калинович на тему „Боротьба українських діячів національного відродження в СССР за конституційні права". Нюйоркська конференція відбудеться в приміщенних „Самопомочі", 98 2-га Авеню. В сьогоднішньому числі „Свободи" надруковане звернення ТУСМ до всього українського громадянства в справі Тижня оборони засуджених.

Критикують уряд Трудо за брак ініціятиви на відтинку розвитку канадської культури

Оттава. — В часі дебати в Палаті громад канадського Парляменту 30 січня на порядку дня найшлася справа допомоги федерального уряду в розвитку національних культур в Канаді. Питання це підняв посол д-р Павло Євчук з Атабаски, Алберта, який відповідає за відтинок багатокультурної політики в проводі Прогресивно-консервативної партії П. Євчук звернув увагу на те, що етнічні організації домагаються, щоб федеральний уряд подбав про конечні зміни в Акті про офіційні мови по лінії забезпечення розвитку і збереження етнічних мов і культур в Канаді. Він також підняв справу фінансової допомоги провінціям для влаштування потрібних осередків навчання „третьої мови" поза англійською і французькою у тих місцевостях, де для цього є запотребування. Посол С. Е. Папроцький заторкнув справу оформлення Консультативної ради для справ багатокультурности, запитуючи, кого уряд плянує назначити головою такої Ради. Є поголоски, що головою Ради мав би бути призначений Любор Дж. Зінк, журналіст, який кандидував у виборах до Парляменту 30 жовтня 1972 р. Відповідаючи на запити, міністер С. Гайдаш поінформував, що законопроєкт в справі багатокультурности є у підготовці ,а звідомлення комісії, яка вивчає способи і методи збереження рідної мови буде подане до відома за яких шість місяців.

Посол С. Е. Папроцький

Д-р Павло Євчук

Д-р Богдан Футей найменований на суперінтендента індустріяльних позовів для Клівленду

Клівленд. — Місцевий щоденник „ПлейнДілер" з 31-го січня подав вістку, що відомого нашого молодого адвоката д-ра Богдана Футея, головного радного Українського Нароного Союзу, найменовано на міського суперінтедента для індустріяльних позовів, на місце 71-літнього Бенджаміна Гіммеля. Про це нове високе призначення 33-літнього д-ра Богдана Футея, який досі займав пост головного асистента поліційного прокуратора Еверета Чандлера, повідомив правний директор міста Герберт Р. Вітінґ, виконуючий обов'язки посадника міста під час неприявности посадника Ралфа Перка. Із дальших повідомлень виявляється, що зміна на тому пості, що його займатиме тепер д-р Футей, наступила в результаті перевірки ряду зловживань. Уже раніше заповідалося, що на місце Бенджаміна Гіммеля, дотеперішнього суперінтедента, буде найменований інший молодий адвокат Шелдон Стейґер, але Вітінґ вияснив, що д-р Футей є „того роду адвокатом, на якого можете рахувати, що він буде справедливим та дбайливим у розгляді кожного позову". Вітінґ в дальшому заявив, що Стейґер ще може пізніше зайняти цей пост суперітендента позовів, але він бажає, щоб д-р Футей наглядав над реформами цілої системи перевірки позовів згідно із вислідами та рекомендаціями слідства.

Д-р Богдан Футей

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПРОТЕСТАЦІЙНА ГОЛОДІВКА В МЮНХЕНІ

Мюнхен. — Управа Союзу Українських Студентів у Німеччині СУСА, повідомила українське громадянство в тижневику „Шлях Перемоги", датованім перед неділею 4-го лютого, що в суботу й неділю 3 і 4 лютого мала відбутися протестна акція у формі голодівки, „в обороні Юрія Шухевича та національних і людських прав українського й інших поневолених Росією народів" Голодівку мали перевести студенти в Мюнхені при Кауфінґер вулиці, на Ріхард Штраусс - Брюнен.

НАРАДИ В НЮ ЙОРКУ В СПРАВІ РОКОВИН ГОЛОДУ

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій інформують, що в понеділок 12-го лютого, тут в залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню відбудеться о год. 6:30 наради представників усіх українських організацій Великого Ню Йорку у справі відповідного відзначення 40-річчя Великого Голоду в Україні та протестаційних акцій проти порушування окупаційним комуністичним режимом в Україні людських прав.

ДРУГИЙ ТОМ УКРАЇНСЬКОГО ЕТИМОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА

Вінніпеґ. (ДС) — З датою 1973 вийшов тут у виданнях УВАН перший випуск другого тому Етимологічного Словника Української Мови проф. Яр. Рудницького, що на сторінках 1 до 96 обхоплює слова на букву „д" (від „д" до „дзеркало"). Як відомо, перший том цієї праці, що обхоплює слова на букву „а" — „г" появився в 1972 році і має понад тисячу сторінок.

ЄВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вироки диктує КГБ

Поширюване совєтською пропагандою твердження, що в Совєтському Союзі існує такий чи інший правопорядок, що совєтські суди дотримуються законів, що існує там якась нібито „соціялістична законність", заперечують самі ж таки совєтські суди своїми вироками.

Згідно з одержаним з України останнім повідомленням, Ігоря Калинця, автора чотирьох збірок поезій „Вогонь Купала", „Поезії з України", „Коронування опудала" та „Підсумовуючи мовчання", засудили на основі статті 187-1 карного кодексу УССР на дев'ять років ув'язнення і три роки заслання. Засуджено його на таку жорстоку кару, не зважаючи на те, що ні існуючі закони, ні навіть судові преценденси в Совєтському Союзі не передбачають такого високого виміру за порушення згаданої статті. До того ж Ігор Калинець ніякою політикою не займався, ніяких політичних есеїв чи трактатів не писав. Єдиною його виною було хіба те, що він присвятив свою збірку „Підсумовуючи мовчання" українському історикові і публіцистові Валентинові Морозові, засудженому 18 листопада 1970 року на дев'ять років ув'язнення і п'ять років заслання, порівнюючи у своїй присвяті страдницький в'язничний шлях В. Мороза з Христовою хресною дорогою. Цього вистачило, щоб Калинця засудити — на безперечну вимогу КГБ — також на дев'ять років ув'язнення.

Незаперечною помстою КГБ, а не судовим вироком був засуд математика і кібернетика Леоніда Плюща на безтермінове ув'язнення в психіятричній лікарні КГБ. Ув'язнений в січні 1972 р. під закидом ведення антисовєтської діяльности на основі 62-ої статті карного кодексу УССР Леонід Плющ, безстрашний оборонець людських прав в Україні і автор багатьох протестів проти ведених органами КГБ репресій, був перевезений до московського Інституту Судової Психіятрії, де визнали його хворим на схізофренію та „манію реформ". Після цього Плюща перевезено назад до Києва, і справу його передано на розгляд суду, не зважаючи на те, що такої процедури закони СССР не передбачають. Київський суд засудив, знову ж таки протизаконно, Л. Плюща на безтермінове ув'язнення у психіятричній лікарні. Такий жорстокий засуд також був винесений на вимогу КГБ, а не на основі законів.

Обидва ці засуди доказують, що головним судовим органом в Совєтському Союзі є КГБ і що ця поліційна установа встановлює і диктує всі судові вирока в політичних справах.

Що на це Комісія Прав Людини ОН

На іншому місці передруковуємо за київським журналом „Україна" інформацію про те, що совєтські адміністраційні чинники роблять труднощі українцям, які живуть в Російській СФСР та інших совєтських республіках, в одержуванні українськомовної преси. Стосована ними процедура дуже проста: пошта не приймає замовлень на українські газети і журнали. Як видно з вияснення начальника Управління „Союздруку", підвідомчі організації „Союздруку" і пошта дістають кожного року розпорядження, на які журнали і газети вони можуть приймати замовлення. Але, як виявляється, у випадку з журналом „Україна", на який нібито немає обмежень, навіть тоді пошта не приймає замовлення, бо йдеться про український журнал.

Ми маємо інші інформації про те, що українці за межами УССР не тільки не мають змоги користуватися українською пресою, але не можуть одержувати з України книжок, а їхні діти мусять навчатися тільки в російськомовних школах. Не відповідають правді твердження совєтських чинників, мовляв, серед українців за межами УССР немає попиту на українську газету і книжку. Цитовані з журналу „Україна" листи виразно заперечують таке твердження. Насправді йдеться тут про політику режиму, який систематично посилює русифікаційний натиск, щоб зденаціоналізувати не-російські національні групи в Російській СФСР.

Не приходиться доказувати, що маємо в цьому випадку свідоме порушування статті 19 Загальної Декларації Прав Людини ОН, яка зобов'язує також і СССР, де виразно написано, що „кожний має право . . . одержувати й поширювати інформації та ідеї з допомогою будь-якого засобу масової комунікації без огляду на кордони". Таке саме право формально гарантують громадянам СССР конституції СССР (стаття 125) та Української ССР (стаття 105).

Коли ж до всього цього додати стосовані совєтським режимом переслідування всіх тих, хто має відвагу мати власну думку та її обороняти, арешти і безправні засуди на довголітнє ув'язнення, чи запроторювання у доми божевільних, тоді матимемо повний образ трагічного стану на відтинку основних прав людини в СССР.

М. Сосновський

НОВА КАТЕГОРІЯ СОВЄТСЬКОЇ „НАЦІОГЕНЕЗИ"

Совєтська преса не перестає коментувати та „уточнювати" окремі тези промови Л. Брежнєва під час відзначування 50-річчя створення СССР. Найбільше уваги притягають с т в ердження Брежнєва щодо „розв'язання національного питання" в СССР, а зокрема його фраза про те, що „національне питання в тому вигляді, в якому воно дісталося нам від минулого, розв'язане повністю, розв'язане остаточно і безповоротно".

З усіх дотеперішніх коментарів на цю тему на особливу увагу заслуговує стаття провідного совєтського філософа і комуністичного ідеолога, редактора журналу „Вопросы Истории" та керівника Інституту Маркса - Енгельса - Леніна, академіка Марка Б. Мітіна в „Правді" з 27 січня п. з. „Діялектика розв'язання національного питання". З уваги на позицію, яку займає М. Мітін на відтинку формування комуністичної совєтської ідеології, думки і ствердження в цій статті мають практично офіційний характер. Стаття своїм змістом і тоном виявляє дуже промовисто, в якій мірі важливим для СССР є національне питання.

М. Мітін пише, що „совєтську розв'язку" національного питання і досягнення на цьому полі „партія справедливо ставить в один ряд з такими перемогами в будівництві нового суспільства в СССР, як індустріялізація, колективізація, культурна революція". За уточненням Мітіна, „тепер в одному ряді з „трьома китами" соціялістичної революції по праву займає своє місце національне питання". Але справа не в цьому уточненні, а в дальшому з'ясуванні національної політики в загальному, її кінцевої мети. Йдеться тут про цілу концепцію „совєтського народу" і її перспектив, як протиставлення поняттю нації і її перспектив у совєтській інтерпретації.

„Совєтський народ зформувався і виріс, — пише М. Мітін, — у висліді глибоких змін в матеріяльному, соціяльно - політичному і духовному житті совєтського суспільства, у висліді становлення соціялістичних націй, закріплювання їх дружби і співпраці". Р о з глядаючи процес „і н тернаціоналізації" в СССР, Мітін звертає увагу на те, покликуючись, очевидно, на слова Брежнєва, що цього процесу не можна „форсувати", бо він „диктується всім нашим совєтським життям", але одночасно — і це найважливіще — „партія вважає недопускальними будь - які намагання здержувати процес зближення націй, під тим чи іншим приводом ставити йому перешкоди, штучно закріплювати національну окремішність, бо це суперечить генеральному н а п рямкові розвитку нашого суспільства інтернаціоналістичним ідеалам і ідеології комуністів, інтересам комуністичного будівництва". Очевидно, звичайною мовою, враховуючи відому совєтську семантичну діялектику, це є пряме доручення партійному і державному апаратові робити все можливе, щоб цей процес „інтернаціоналізації" совєтського життя якнайбільше приспішити.

Засадничим на цьому шляху „і н тернаціоналізації" є плекання „совєтського патріотизму", як передумови розвитку „загальнонаціональної гордости совєтської людини". Як відомо, Ленін колись писав про „національну гордість великоросів". Цю фразу тепер дещо змодифіковано, підмінивши „великоросів" словами „совєтський народ" з усіми без вийнятку прикметами „великоросів", включно з мовою.

Пишучи про це, ідеолог совєтсько - к о м у ністичної системи вказує на те, що йдеться тут про видвигнення нової „категорії" в системі думання, підкреслюючи, що це є „важливий вклад КПСС у теорію національного питання". Він певний, що з кожним нашим кроком уперед щораз сильнішою буде ставати одуховлюючою, діюча сила загальнонаціональної гордости совєтських людей, все більше вона буде допомагати у дальшому процвітанні Совєтського Союзу".

Інший, не менше важливий аспект статті — це намагання її автора пов'язати таку „розв'язку національного питання" в СССР з тенденціями на відтинку визвольної боротьби колоніяльних народів, мовляв, ці народи матимуть змогу засвоїти собі совєтський зразок, що облегшить їхню боротьбу. Посередньо це мало б заважити на висліді світового розміру боротьби між капіталізмом і соціялізмом, бо, як пише Мітін, „національне питання в наші дні — один із найважливіших відтинків" такої боротьби. З допомогою такої оцінки ситуації М. Мітін аргументує конечність боротьби проти „буржуазної та ревізіоністичної ідеології", проти антикомуністів і антисовєтчиків, бо, мовляв, „антисовєтська наклепницька фальсифікація поєднується у наших ворогів з надіями на роз'єднання і протиставлення народів і народностей нашої країни".

Все таки, не зважаючи на запевнювання про нібито повний успіх на відтинку розв'язки національного питання в СССР, Мітін дуже обережно відзначає, що „реальне життя ввесь час видвигає нові проблеми. Окремі націоналістичні забобони, перебільшуване чи викривлюване виявлювання національних почувань все ще зустрічаються в нас". В такій ситуації не можна, перестерігає совєтський автор, ні на мить припиняти „постійного, систематичного й глибокого виховування трудящих в дусі інтернаціоналізму і совєтського патріотизму". Іншими словами, якщо взяти до уваги оцю другу сторінку пропонованої читачам совєтської „національної молоді", тоді можна побачити незвичайну живучість і тривкість національної ідеї, яка, після повних 50 років совєтського експерименту, являє собою смертельну загрозу для совєтсько - російської імперії.

Такою, на нашу думку, є „діялектика розв'язання національного питання" і розвитку національної ідеї у її конфронтації з ідеями „пролетарського і н тернаціоналізму" та „загальнонаціональної гордости совєтського народу". Ніщо більше, як власне 50-річний совєтський приклад, є цьому найкращим свідоцтвом, без уваги на те, що б не писали совєтські ідеологи.

Василь Маркусь

РЕАКЦІЯ ВЛАДИК УКЦ НА СТАНОВИЩЕ КАРД. ВІЙО

(2)

Заява Кир Андрія Сапеляка

Майже одночасно деякі часописи опублікували „Заяву у справі конституції Української Католицької Церкви", підписану єпископом українців в Аргентині, Кир Андрієм Сапеляком. Вже від деякого часу аргентинський екзарх видає свої окремі становища і заяви щодо тих чи інших справ і явищ в УКЦеркві, в тому числі і в її проводі. Однією такою заявою заслужив він собі на гостру репліку збоку канцелярії Верховного Архиєпископа, в якій спростовується довільне і н терпретування перебігу справ V Архиєпископського Синоду та взагалі ставлення Владики Андрія до деяких проблем у нашій Церкві. Як не прикро, але терпкі слова цього спростування стосуються і нової заяви аргентинського екзарха з грудня 1972 р.

У цій „Заяві" („Нова Зоря" з 21 січня 1973 р.) Кир Андрій Сапеляк уже після першої сесії Постійного Синоду, членом якого він є, і після листа - с т а новища кард. Війо, знов намагається підважити зусилля Верховного Архиєпископа і Архиєпископського Синоду надати У К Ц еркві власну конституцію. Кир Андрій заявляє, що вістки в українській і чужинецькій пресі про конституцію УКЦеркви, яку „видано" і яку начебто заборонила українським єпископам Апостольська Столиця, не відповідають правді. Так довільно і по-своєму інтерпретує Владика Андрій листа кард. Війо, зміст якого не залишав ніякого сумніву щодо інтенцій автора. Далі Кир Андрій пише, що проєкт конституції УКЦеркви справді дискутовано на V Архиєпископському Синоді в листопаді 1971 р., але тоді Владики її не схвалили, ні в загальному, ні її поодиноких артикулів, приписаними г о л осуваннями". „Видання" тепер конституції було б — на думку аргентинського Владики — незаконним, бо порушувало б колегіяльну владу єпископів та верховну владу Римського Архиєрея.

Кир Андрій стверджує:

„Внаслідок цього жадна конституція без належних голосувань збоку єпископів, цебто без їхнього схвалення згідно з приписом церковного закону і без апробації Апостольської Столиці, не може мати зобов'язуючої сили у Католицькій Церкві, бо незаконна".

Цим твердженням його автор, властиво, вривається у відкриті двері. Як знаємо, ніхто ніде поважно не твердив, що V Синод остаточно схвалив конституцію і що вона вже дійсна у її пропонованому вигляді. Коментарі деяких часописів могли бути переяскравлені та надто оптимістичні, але нічим не шкідливі. Адже від Владик не було такого ясного становища, яким, наприклад, є останнє інтерв'ю Митр. Максима. На жаль, вияснення Кир Андрія справу ще більше заплутує, що і як в дійсності було на Синоді і після нього з проєктом конституції УКЦеркви. Виглядає з недавно опублікованого протоколу V Синоду, що у заяві справи невірно представлені. В протоколі щодо конституції сказано:

„Приступлено до обговорення конституції. Читано параграф за параграфом, а єпископи подавали свої завваги, над якими дискутовано, а опісля приймали або відкидали голосуванням".

В іншому місці протоколу записано:

„Загал Владик, а зокрема обидва Митрополити Кир Максим і Кир Амвросій були за тим, щоб ми якнайскоріше обговорили конституцію нашої Церкви та її затвердили, бо її брак відчувається на кожному кроці" (див. „Благовісник Верховного Архиєпископа", рік VII, 1971 р.).

Протокол V Архиєпископського Синоду, написаний едмонтонським єпископом Кир Нілем, та заява Кир Андрія якось не покриваються!

Виглядало б із заяви, що Владика Андрій заперечує „видання" конституції. Що це „видання" означає, важко здогадатися, бо термін цілком не юридичний. Правда, проєкт конституції був „виданий", тобто опублікований Верховним Архиєпископом у „Богословії" за 1971 р. Але всі його потрактували лише за проєкт, і це було цілком правильно, що був він доведений до відома ширших кіл духовенства і вірних, щоб і ті знали, над чим єпископи дискутують. Тільки так, а не інакше, зрозуміли всі, в тому числі і мирянські кола (без лапок, як це пише Кир Андрій слово „мирянський"), також розіслання Кир Иосифом виправленого проєкту конституції в липні 1972 р. всім єпископам „для їхнього перегляду й евентуальних зауважень та побажань" перед о с т аточним схваленням на новому Архиєпископському Синоді та перед поданням його на затвердження А п о стольської Столиці, як про це висловився Кир Максим у своєму інтерв'ю.

Так напевно розуміли цю справу й процедуру схвалення конституції і сам Верховний Архиєпископ і українські католицькі священики та миряни. Тому зайвим було складати „заяву" проти когось і чогось, що не є істотне, навіть якщо дехто в пресі, не маючи всіх інформацій (які вже тепер до нас доходять), міг у добрій вірі припускати, що таку конституцію єпископи прийняли.

Не істотне, чи конституція була схвалена єпископами, чи лише дискутована, але важливе те, чи вона нам потрібна і чи Владика Андрій її обстоює. На жаль, Кир Андрій про це не висловився, і тому його заява неповна. Ми очікували б на таке становище, яке зайняв канадський єпископат на чолі зі своїм Митрополитом, і від решти єпископів, а зокрема від тих, які часто виступають із заявами в пресі. Нам прикро ствердити, що ті заяви мають подекуди посмак не так мирянської критики, як радше є завуальованими виступами проти дії і поступовання Верховного Архиєпископа. Бо якщо треба було вияснювати щось у неправильних інтерпретаціях різних „мирян", то чого Кир Андрій, як член Постійного Синоду, не зробив це в порозумінні та в імені цілого Синоду?!

Деякі місця „заяви" вказували б, що Кир Андрій квестіонує те, що зробив Верховний Архиєпископ у справі конституції, зокрема її опублікування і переслання єпископам, що в свою чергу викликало реакцію кард. Війо. Він же говорить у „Заяві":

„Неправдиве подання фактів, зв'язане з виданням конституції Української Католицької Церкви, це наявне топтання правди і чергова спроба ввести українських вірних в обман".

Хто „топче правду" і „вводить вірних в обман", Владика Андрій не говорить!

Малий „пост скриптум"

Наскільки наші змагання за оформлення власної конституції та ієрархічне завершення Церкви навіть наперекір упертості ватиканської адміністрації не є нічим революційним чи „бунтарським", нехай посвідчить один факт із розвитку справ у самій Римо - Католицькій Церкві. Ось приклад ставлення німецьких римо - католиків, які боронять свою самоуправність без того спеціяльного статусу, що надає нам положення помісної східньої Церкви та власні традиції.

Тижневик "The National Catholic Register" (28-го січня 1973 р.) подає, що німецький католицький Синод (сік! і ніхто німцям такої назви у Ватикані не заперечує) прийняв на останньому зібранні постанову про те, що також миряни можуть у церкві проповідувати. Кард. Джон Райт, префект Конґреґації для свяще-

(Закінчення на ст. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ

У „Свободі" з 27 січня ц. р. редакція в своїм коментарі п. н. „Наше Свято Незалежности" пише: „В українській парафіяльній школі св. Івана Хрестителя в Нюарку - Ірвінгтоні день 22-го січня з уваги на наше Національне Свято був вільний від науки. Це й піддає думку, щоб день 22-го січня всі українські поселення в світі відзначали як Національне Свято так, як його відзначив би наш нарід на рідній землі, якби був вільний і незалежний".

Така форма січневих святкувань заслуговує на нашу увагу та виміну думок. Наші дотеперішні святочні Академії, влаштовувані в поодиноких громадах у різних днях і з різною програмою, часто на низькому мистецькому рівні, не виконують тієї місії, яку ми їм надаємо. Загал молоді ними не цікавиться і їх не відвідує. Число глядачів чимраз менше.

Дні проголошення незалежности і соборности України — це велика радість для всіх українців, де б вони не жили, на рідних землях чи в розсіянні по цілому світі, і тому ці дні ми повинні як слід відзначати. Ці світлі й радісні події мають вказувати нашій молоді на те, що історія України це не лише сумні і трагічні сторінки, але що в нас були також світлі періоди, і наші батьки здійснювали великі ідеї. Молодь повинна бути гордою зі своїх батьків, бо вони вказали їй шлях дальшого змагу і дальшої праці для привернення повної свободи та незалежности нашому народові.

Наша молодь родиться і виростає далеко від рідного краю, і тому не завжди засвоює всі форми праці і вияву своїх батьків, а тому треба підшукати такі форми і такі ідеї, які були б більше сприятливі для неї і в яких вона мала б можливість себе виявляти та активно працювати.

День 22-го січня, як Національне Свято всіх українців у всіх місцях їх поселення, повинен бути вільним від праці: ранком у церквах Богослуження в намірені Українського Народу, ввечері чи по полудні святочні сходини, мистецькі імпрези, забави, бенкети чи інші святочні програми. Того дня всі українці мусять носити синьо - жовту кокарду, яка була б видимим знаком нашої духової і національної єдности.

Така форма наших святкувань зможе, принаймні раз на рік, заставити всю нашу громаду у вільному світі духово об'єднатися, як це має місце серед наших співгромадян американців у день 4-го липня. У таких святкуваннях напевно знайде своє місце наша молодь.

Слово за СКВУ, який єдиний компетентний вирішувати в такому маштабі наші святкування та закликати цілу громаду у вільному світі практично їх реалізувати.

Іван Фур
Клівленд

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(31)

„Великі успіхи зближення націй і народностей нашої країни в результаті послідовного здійснення ленінської національної політики КПРС створили необхідні передумови для виявлення окремих елементів асиміляції" („Вопросы истории" н-р 9, ст. 23).

∵

На три дні було заарештовано в Івано-Франківську священика Василя Романюка, відомого громадського активіста (з 29/IX по 1/X).

Як уже повідомлялося, за наказом уповноваженого в справах церков, о. Романюк був переведений із Космача на Гуцульщині на Покуття. Звідти його викликали ніби то до єпископа, насправді ж на вулиці в Івано-Франківську його затримали працівники КДБ і кинули на три дні в тюрму.

На допитах йому пред'явили якісь листи десятирічної давності, які В. Романюк ніби то писав до радіостанції „Свобода" ще на початку 60-их років, коли працював на Харківщині. В. Романюк заперечив своє авторство цих листів. Розмова про листи та про якісь вірші, що були виявлені в блокноті В. Романюка під час обшуку в Космачі в 1970 році по справі В. Мороза, знадобилася для того, щоб залякати о. Романюка — відомого громадського активіста — виступами на захист переслідуваних, закликами оберігати твори народного мистецтва тощо.

∵

У червні 1970 року, в м. Снятині Івано-Франківської області, судили трьох школярів місцевої школи середньої — учнів 8-го класу — Мардеровича і Чепіґу та одного семикласника (прізвище не встановлене). 9-го травня того ж року ці школярі порізали портрети керівників партії та уряду в центрі міста. Наступного вечора вони хотіли підпалити прапори, виставлені на честь Дня Перемоги, але були затримані.

Три дні їх тримали під арештом, потім відпустили і дали закінчити шкільний рік. На слідстві двоє учнів розкаювалися у вчиненому, а школяр Мардерович доводив, що на Україні здійснюється русифікація, утискується українська мова і культура і його вчинок — це протест проти шовінізму. Він, зокрема, говорив, що до Снятина понаїздили росіяни, позаймали всі добрі посади, а місцеві жителі мусять шукати собі роботу будь-де. Так його батько, учитель, через це не може знайти роботи у Снятині і мусить щодня їздити працювати на село.

На суді директор Снятинської школи Гришко нарікав, що ці школярі заплямили честь школи і вимагав засудити їх до ув'язнення в спецколонії.

Навіть адвокат заперечував проти такого, заявляючи, що „злочинці" ще діти і їх треба перевиховувати у школі.

Суд ухвалив засудити школярів умовно і дати їм можливість закінчити школу. Батько учня Мардеровича був після цього викинутий із школи в с. Будилові Снятинського р-ну і досі безробітний.

∵

Останніми роками у пресі (газета „Вісті з України", львівська обласна газета „Вільна Україна" та ін.) із статтями про оунівський рух часто виступає якийсь Клим Дмитрук. У Львівському в-ві „Каменяр" має вийти його книжка.

Читачі звернули увагу, що, на відміну від інших авторів, які пишуть чи писали на цю тему (Ю. Мельничук, В. Бєляєв, Т. Мигаль та інші), цей автор особливо багато оперує таємними архівними матеріялами КДБ, секретними документами і свідченнями, які давали учасники оунівського руху, коли їх допитували, нещадно катуючи в сталінські часи. Тому існувала думка, що Клим Дмитрук — це якийсь неурядовий працівник КДБ.

Зараз точно встановлено, що під псевдонімом Клим Дмитрук ховається майор КДБ Климентій Євгенович Гальський — організатор або співучасник ряду важких злочинів проти правосуддя, за які повинен нести кримінальну відповідальність.

К. Гальський — поляк за національністю, родом із Житомирщини. Вік 45-50 років. Відомо про його службу в органах КДБ (МГБ) з останніх років війни. Відомо, що в 1944 році був у Радехівському р-ні на Львівщині, де причетний до ряду незаконних дій щодо мирного населення, запідозреного у зв'язку з підпіллям. Такі дії чинив і в інших р-нах Львівщини. Особливо брав участь у мордуванні в'язнів і фабрикації „справ". Висунувся, як помітніша фігура, вже в післясталінські часи, коли йому доручалися найвідповідальніші справи. Працював в оперативному апараті Львівського УКДБ. Брав участь у підготовці таких цілком, або частково сфабрикованих справ, як справа Ю. Шухевича (1958 р.), справа групи Л. Лук'яненка (1960-61 рр.), справа Українського національного комітету у Львові (1961 р.).

Для уявлення про етичні засади і методи праці К. Гальського наведемо справу Ю. Шухевича.

Як відомо, в 1947 році неповнолітній Ю. Шухевич був заарештований і засуджений на 10 років фактично за те, що він син керівника оунівського руху, генерала Романа Шухевича.

За 1.5 року до закінчення терміну, Ю. Шухевич був звільнений як такий, що засуджений неповнолітнім. Але прокурор СРСР Руденко, без будь-яких вагомих підстав, опротестував звільнення Шухевича, якого знову заарештували і послали досиджувати 10-літній термін у Володимирську в'язницю.

Незадовго до остаточного звільнення, до Володимира приїхав К. Гальський для „бесід" з Ю. Шухевичем.

Від останнього вимагалося публічно зректися батька і виступити проти очолюваного ним руху. Ю. Шухевич категорично відмовився.

У день звільнення, Ю. Шухевичу було пред'явлено нове звинувачення в „антирадянській пропаганді й агітації" в камері і розпочато нову, повністю сфабриковану, справу, за якою Ю. Шухевич був засуджений ще на 10 років ув'язнення.

„Справу" повністю підготовив К. Гальський, використавши для цього двох спеціально посаджених в одну камеру з Ю. Шухевичем цілком здеморалізованих злочинців. Один з них — Олександер Фомченко із Підмосков'я — був засуджений у 1947 році на 25 років за розкрадання, у 1951 році його вдруге засудили на 25 років тюрми за участь у провокаційній табірній організації „двухглавий орел".

Другий — теж росіянин з Вороніжчини, гомосексуаліст Бурков, був засуджений на 10 років тюрми за те, що перерізав комусь бритвою горло.

(Продовження буде)

Президентська інавгурація і бандуристи

Вашингтонський Ансамбль Бандуристів, репрезентував українську частину населення Америки у двох інавгураційних імпрезах: 19 січня в Галерії Мистецтва Коркорана при 17-ій вул. біля Білого Дому разом з приблизно двома десятками етнічних мистецьких груп інших національностей і 20 січня у Смітсонському Музею Природничої Історії при Конституцшен Евеню, де наші бандуристи відкривали розвагову програму під час інавгураційного балю. Обидві імпрези, влаштовані інавгураційним комітетом передавано на телевізії; в тому цікавіші деталі виступів ансамблю наших бандуристів.

В Галерії Мистецтва Коркорана взяло участь понад десять тисяч вибраних гостей-делегатів з цілої Америки. Між гостями була також дружина Президента п-і Ніксон, їхня доня Джулія Айзенгавер, головний прокуратор Кляйндінст і численний почот президентової.

Кожна етнічна група мала окремішню мистецьку програму, однак український ансамбль бандуристів, як це також підкреслив авторитетний американський часопис „Вашингтон Пост", був центром уваги. Пані Ніксон задержувалася лише по кілька хвилин при інших етнічних групах, тоді, як при наших бандуристах затрималася мабуть, пів години. Вона вислухала ряд пісень, привіталася з усіма членками ансамблю і стала до спільної знимки. (Бандуристи мають надію небаром дістати ці знимки з Білого Дому і напевно схочуть, декотрі з них з додатковими поясненнями, переслати до української преси, щоб евентуально опублікувати). Пані Ніксон погратулювала бандуристам і їхньому музичному керівникові д-рові Ігореві Масникові за майстерність гри і співу.

Д-р Масник є основником, вчителем і дириґентом ансамблю. Він — людина різноманітних зацікавлень. з професії хемік-науковець і працює в інституті дослідів над ранком, але чинний також в американській армії в ранзі майора. Він — член Наукового Т-ва ім. Шевченка, Т-ва Українських інженерів Америки, як також численних американських наукових товариств. При цьому всьому він широко відомий серед українців і американців Вашингтонської Метрополії і поза нею, як великий ентузіяст бандури... „Через ту бадуру бандуристом став"...

Шість або сім років тому, на одній громадській імпрезі (здається Шевченківська Академія) д-р Масник вперше виступив, як соліст-бандурист і відразу здобув собі вибалливу під мистецьким оглядом публику столиці. Знайшлися небаром й інші, що забажали роздобути бандуру, орудувати нею та вивчити мистецтво.

Сьогодні ансамбль нараховує сімох бандуристів і вісьмох хористів: тенори перші: Юліян Копча, Петро Круль, Михайло Бохно і Нестор Пилипець, тенори другі: Степан Максимюк, Ярко Ставничий і Ігор Масник; баритони: Микола Ставничий, Юрій Филипов, Петро Ставничий і Нестор Базарко, баси другі: Ярослав Гелета, Степан Курилас, Евген Капуба і Петро Матула. Адміністратором ансамблю є інж. Василь Лев.

Персональний склад ансамблю цікавий тим, що він об'єднує симпатиків майже всіх нині відомих у нашій громаді партійних і безпартійних груп в одну „Гармонійну Родину Бандуристів".

Повертаючись ще раз до Президентської Інавгурації, в Галерії Мистецтва Коркорана, крім бандуристів, які репрезентували нашу музичну культуру, взяли участь також наші молоді пані в українських народних строях в ролі „гостес" (Квітка Пацин, Віра Пилипець, Слава Францужeнко, Марта Базарко, Уляна Сось, Оля Масник, Ліда Білоус, Марта Денисенко і Анна Шевченко), які сповняли інформаційну службу. Тут була також атрактивна виставка української народної різьби, зорганізована і пояснювана Олею Масник, вона притягала увагу численних відвідувачів Галерії.

У президентській парадній кавалькаді між Капітолем, а Білим Домом взяла участь наша столична красуня, Люба Рапава в ролі Міс-України.

Цього року українці столиці вперше не тільки вписалися до історії президентських інавгурацій, але вписалися похвально. **Т. Д.**

ВИСТАВКА ЕМАЛІЙ ЩОНКА - РУСИЧА

Ню Йорк. — Відомий мистець - емаліст Константин Шонк - Русич після індивідуальних виставок творів у різних містах ЗСА і Канади, має тепер від 5 до 23 лютого виставку емалій у Тавсон Стейт Колледжі, Мериленд. Виставка відбувається в приміщенні школи „Лидія Лі Пол." Докладніші інформації подасть там телефонічно для зацікавлених Зірка Тайон: 252-4438.

Невіджалувана втрата

Мґр Михайло Дужий, провідний громадський діяч на терені не тільки Великого Детройту, але й заокеанської України, помер наґло від розриву серця у п'ятницю 26 січня 1973 року.

Покійний, народжений у 1907 році на Підвинню (західня частина Перемишля) позначився непересічною активністю в студентських і спортових організаціях на терені надсянської твердині — Перемишля.

Як адвокат у Глинянах коло Львова був взірцем патріота-інтеліґента, працюючи невтомно в системі нашого культурно-освітнього і кооперативного життя.

Під час війни Покійний працював суддею на Лемківщині, в Грибові. З того часу став тонким знавцем лемківського побуту і фолкльору.

На еміграції, в Німеччині — активний в організуванні українських скитальців — опікун української молоді, присвятив їй левину частину вільного часу. Цікавився спортом і дбав, щоб українська молодь не тільки здобувала знання в доступних їй школах, але теж щоб гартувалася фізично в усіх родах спорту.

Довголітній командант табору виселенців у Міттенвальді, Баварія, присвятив він окрему увагу шкільництву для молоді та вишкільним фаховим курсам для старших, що в наслідок воєнних подій не могли здобути належної підготови до життя.

Табір у Міттенвальді за його керування щиро приймав мистецькі ансамблі, створював можливості прожитку й праці науковцям, мистцям, давав притулок тим молодим людям, що знайшлися в безвихідньому положенні. Багато вояків дивізії і рейдуючих частин УПА замешкали в цьому таборі серед зичливої української громади. За це й прозвали його Михайлом Добрим.

Скромний у житті й поведінці з людьми здобув собі загальну пошану навіть у людей, що не були його політичними однодумцями.

В Детройті (від 1949 року) відразу включився в громадську роботу, беручи відразу активну участь у всіх починаннях. Був довгі роки головою місцевого ООЧСУ, а також кількакратним головою УККА, був провідним членом Українського Визвольного Фронту і провідним громадянином на терені Великого Детройту.

Покійний був довгі роки головою Координаційного Комітету Організацій Визвольного Фронту, кілька років по черзі був головою Метрополітального Відділу УККА в Детройті, членом управ багатьох громадських організацій, а останніх одинадцять років — душею створеної при його видатній участі кредитівки „Будучність", виконуючи весь час обов'язки директора-скарбника.

Залишив дружину Теофілю, доньку Тамару, замужню за Романом Куропасем і двоє внучат, Матрусю і Ромчика. Оплакують його передчасну смерть два брати Володимир і Ярослав із родинами. В Україні старенька мати і сестра несуть хрест невіджалуваної втрати.

Похорон відбувся у понеділок 29 січня з церкви св. Михаїла в Дірборні, де Покійний був парафіянином.

Під час панахид над його домовиною і похорону прощали його о. канонік Іван Прокопович і о. ігумен Інокентій Лотоцький, Михайло Ковальчин від членів рейдуючих відділів УПА, якими так щиро опікувався Покійний, Петро Рогатинський від друзів і співробітників на громадській ниві, дир. Іван Ващук від кредитівки „Будучність", д-р Степан Галамай від Українського Визвольного Фронту, д-р Микола Климишин від Організацій Визвольного Фронту, стейту Мічиґен брат Ярослав Дужий від усієї родини, дир. Михайло Мушинський від Т-ва Української Кооперації і від кредитівки „Самопоміч", п-і Уляна Целевич від Гол. Управи ООЧСУ, д-р Антін Щутка від 10-го Відділу ООЧСУ, Богдан Федорак УККА-Відділ Південно-Східнього Мічиґену і найстарший брат Володимир Дужий від себе і рідні.

Родина Покійного просила не надсилати квітів, але складати датки на Фонд ім. Михайла Дужого.

П. Рогатинський

РЕАКЦІЯ ВЛАДИК УКЦ НА СТАНОВИЩЕ КАРД. ВІЙО

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ників, повідомив німецький епископат, що ця постанова не може бути переведена в життя, а її ще треба передискутувати. На це німецькі епископи відповіли, що не бачать ніякої причини, щоб змінити своє рішення, але готові розмовляти з ватиканськими чинниками, якщо їхнє рішення про мирян - проповідників залишиться неоспорюваним. Вони заявили, що коли б Ватикан уважав, що ця постанова мала б застосуватися у всій Церкві, то німці готові виявити ініціятиву, щоб подібний інститут був прийнятий загально. Німецький сп. Фрідріх Веттер при цьому заявив, що відповідь німецького епископату ні в чому не змінює їх льояльности до Апостольського Престолу.

Скільки разів українські чинники Верховний Архиєпископ, член ієрархії, священики і миряни — не заявляли, що у їх змаганнях за патріярхат, помісні права і синодальне правління не йдеться про розрив, нельояльність чи заперечення авторитету Святішого Отця Владика Андрій Сапеляк не має підстав вмовляти в нас речі, які не існують.

Ми лише бажаємо привернення наших стародавніх прав, від нас відібраних; ми лише змагаємо за здійснення всього того, що нам забезпечують Ватиканський Собор і не одна декларація Апостольської Столиці, і врешті хочемо такого правопорядку й структури УК-Церкви, які найкраще послужать „потребі душ вірних українців - католиків, на що покликаються і ті, хто нас критикує.

В обличчі цього ставлення й арґументи Курії невиправдані, штучні, надумані й арбітрарні. Чому в цій ситуації не стануть однодушно всі наші ієрархи в обороні добра своєї Церкви, а воліють жертвувати цим добром задля ласк ватиканської адміністрації?! І для чого б'ється на тривогу спеціяльними заявами у фальшивий дзвін?!

Хіба лише тому, що хочемо бути „більше папськими, як сам Папа"', — сказали б нам німці!

У ВИСЛІДІ ЕКСПЛОЗІЇ НА АМЕРИКАНСЬКОМУ ВИНИЩУВАЧІ „БЕЙСЛОН" загинули три моряки, а вісьмох було поранено. Вибух наступив у паровому кітлі під головним покладом.

РАНЧО ПОКІЙНОГО ПРЕЗИДЕНТА ЛИНДОНА Б. ДЖОНСОНА буде замінено на національний парк, який можна буде відвідувати, починаючи з червня ц. р. Якраз тепер на ранчо проводяться всі необхідні роботи, щоб приготовити його для публічних відвидин.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я В НЮ ЙОРКУ ПОВІДОМИВ, що відтепер звичайна перевірка пацієнтів, чи вони хворі на туберкульозу, буде провадитися не з допомогою рентґенового проміння, „Екс-рей", а будуть брати проби на шкірі пацієнта. Така цілком безболісна проба дає точні вислідн, а людина не мусить підставляти своїх грудей під не надто безпечні рентґенові промені.

З ВИСТАВКОВОЇ ЗАЛІ

Нежданий дар українській культурі

(До виставки творів М. Качуровського в Галерії ОМУА в Ню Йорку, 4 - 18 лютого 1973 р.)

Згадуються довоєнні часи в Західній Україні, коли то бурлили потужні струми визрівання галицької етнографічної маси в свідоме своєї національної особовости суспільство, а впоряд з тим і спрагнене вивершення своїх національних аспірацій державною самобутністю.

На жаль, політичне дозрівання у проміжку двох воєнних завірюх і невдалий зрив до здобуття „своєї правди у своїй хаті" не синхронізувалися якось з культурним самоосвідомленням і пізнанням власних достоїнств в царині духовости, пізнанням її тисячолітніх джерел і стихійности та вітальности її традицій. Можливо інтелігентська верства Східніх Земель скоріше й органічніше доходила до культурного самоосвідомлення, як політичного. А в Галичині на сторінках газет і журналів, аж до приходу другої світової війни, йшли безконечні полеміки на тему національного мистецтва і запалені та патріотичні дискутанти добалакувались аж до... „націоналістичного мистецтва". Галичан політично мислячих, але культурно дуже відсталих, палило прагнення посісти напр. пластичну культуру, яка вказувала б на нашу культурну зрілість і самобутність в малярстві, типу Матейка і Коссака (польські мистці - реалісти, творці великих полотен патріотичного змісту баталій та зображень величі польських королів, полководців і т.п.). Дальше національні амбіції та аспірації наших галицьких патріотів не йшли, а спроби протиставитися цьому обскурантизмові збоку групки молодих прогресивніших мистців і письменників не мали успіху. Так і залишилися ідеалами для багатьох наших інтелігентів тих часів в Галичині і Матейки, і Сєнкевіч, й Ожешкова, таким вони і подалися на еміграцію: визнавцями патріотичного тематизму і невігласами в питаннях форми тематичного вислову. Істини, що саме у формі самовияву мистця, а не тематиці твору замикається істота його національно-расових прикметностей, багато наших, навіть щирих мистецтволюбів, не можуть погодити зі своїми заскорузлими переконаннями.

Як може ніколи досі, в період існування показів образотворчого мистецтва нашим Об'єднанням Мистців істини про супремацію форми над змістом національної сутности в „як", а не „що", не виступили яскраво, так опукло і повчально, як саме у показі акварельних творів досі незнаного і непізнаного мистця Михайла Качуровського. Признаюся, що перша зустріч з його творчістю мене ошелешила накопиченням проблем, що їх систематизація і упорядкування вимагають окремої студії.

В першу чергу, оглядаючи понад сотню показаних творів Качуровського, ви стверджуєте в них мистецтво високої якости, великого емоційного потенціялу, здійсненого в межах самодисципліни і тонкого естетизму.

Дальше стверджуєте виїмкову кольористичну культуру мистця, не дивлячись на те, що чи не всі образи його розв'язанні в широчезній вишнево-ультрамариннній гамі, поєднаній (а поєднання тут нелегке, з небезпекою попасти в крикливу яскравість) найвишуканішими спаяннями контрастних або доповнюючих кольорів.

Врешті ж тематика. Поза двома-трьома церковцями, декількома гірськими красвидами, одним фігуральним твором, — все ліс та й ліс, все дерева та й дерева. Нудноюща тематика, скажете, і скажете, бувши приклонником вишиваних рукавів і шаравар, де ж тут місце на національне мистецтво у цій лісовій гущавині.

Дозвольте на дальші ствердження, що доведуть нас до висновку, що Качуровському вдалося у творчості мінімальними тематичними засобами виявити дуже чітко ціле багатство своєї української душі, — а що більше, наснажити свої твори ідейним змістом: своєрідним оптимізмом (оте струмування містичних світел зі задніх плянів, що немов поглощує та знічує примарність та моторошність першого пляну) легендарністю у розповіді про лісові нетрі, конструктивністю у виструнчуванні стовбурів, врешті пантеїстичною закоханістю в індивідуалізовані, пульсуючі власним життям і вимовністю рослинні появи. Проходячи від картини до картини Качуровського, ви попадаєте в полон творчого клімату Лесі Українки (волинські казки, „Лісова пісня"), і власне клімату волинського побуту, волинської природи, заселеної мавками, водяниками та всякою „лісовою нечистю". До речі згадати, що Качуровський до чотирнадцятого року життя зростав власне на Волині.

Трудно навести приклади зі світової історії мистецтва такого одуховлювання природи, лісу, що доходить аж до меж не тільки містики, але й своєрідного символізму, що ними рясніє органічна пов'язаність з природою української людини і виявлена у цілій її словесній, пісенній, архітектурній та декоративній творчості.

Акварельна техніка Качуровського зазнала дуже своєрідного применення та „насильства" в користь експресійнішого вияву його творчої візії. У висліді предметовий світ на його картинах знаходиться на грані майже безпредметности, в затушковуванні пом'ягчуванні та майже розпорошуванні певних форм або несподіваних випорскнень в'юнких, але твердих ліній. До речі, майже всі твори Качуровського мальовані з уяви.

Качуровський вже літня людина. Ми не будемо питатись його, чому досі ми не чували про нього як мистця, врешті як науковця з двома десятками наукових творів з ділянки анатомії ока, що придбали йому міжнародню славу. Ми тільки щиро подякуємо п-і Христині Чорпіті, що дала нам змогу, при співпраці ОМУА, прийняти появу індивідуальности того формату, що д-р Качуровський, і радіти, що в трагічний час, коли на рідних землях знущаються над культуротворцями, з'являється світлим метеоритом у нашій діяспорі готовий, зформований мистець і науковець із цінним творчим і науковим скарбом.

В. Ласовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1973 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін і Мішіган. Проситься прибути і вирівняти вкладки. — С. Леськів, рек. секр.

СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО 1973 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. о. Агапія Гончаренка 204 Відд. о год. 4:30 по пол. в залі ОУА Самопоміч, 98 Друга Авеню, між 6-5 вул. На порядку звіти Управи, К. Комісії та вибір нової Управи на 1973 р. Після зборів при дружній гутірці — перекуска. — О. Стеткевич, заст. предс., д-р В. Паліцвор, секр.

ЗВЕРНЕННЯ КРАЙОВОЇ УПРАВИ ТУСМ У СПРАВІ ТИЖНЯ ОБОРОНИ ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ

Русифікація і нищення культури і науки, дискримінація, беззаконні арешти, закриті суди, нелюдські засуди, довголітні ув'язнення й заслання, а подекуди й скриті вбивства — все це злочини, що їх в рафінований і жорстокий спосіб поповнює Москва в підсовєтській Україні від 50-ти років. Останньо, під знаком 50-річчя СССР, пропагуючи „єдинодержавіє", окупант свавільно перевів хвилю арештів невинних інтелектуалів і діячів культури, що нагадує сталінський терор. В поточному часі засуджують на 5 до 15 років ув'язнення в тюрмах і таборах соловецьких і сибірських та на заслання далеко від своєї Батьківщини.

Подивугідно, Україна чинить спротив. В нових часах шести- і семидесятники, діячі національного відродження, чинять інтелектуальний спротив. Студіююча молодь стоїть напрю з величезною силою ворога. В тій дійсності вони не лише захищають духову і матеріяльну культуру, але відважно відповідають катові в очі: „Будемо битись!"

І в цих нерівних змаганнях їхні обличчя звернені й на нас, на нашу допомогу. Ми не сміємо мовчати. Нашим завданням — ефективно демаскувати новітнє московське лихоліття в Україні, викликати симпатію до українських політичних в'язнів та творити пресію світової громадської опінії, яку Москва відчула б.

Крайова Управа Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ) у ЗСА звертає лице до України з глибоким душевним болем, але заразом, почуваючись до національного довгу супроти рідного народу, проголошує дні від 18-го до 25-го лютого 1973 року „Тижнем оборони засуджених".

У тому тижні наше Товариство буде вести інтенсивну кампанію інформування впливових американських чинників про поточний стан репресій в Україні. Звернемо увагу на академічні й студентські кола, на професійних і державних мужів та діячів і на масову комунікацію — пресу, радіо, телебачення — і через них на ширші кола американського суспільства. Для тієї цілі Крайова Управа масовим тиражем видає і розповсюджуватиме летючки, афіші, меморандуми та листи до державних урядовців англійською мовою, різнородні наліпки, відзнаки і т.п. Кульмінаційною точкою цих акцій буде ряд масових вуличних демонстрацій у всіх більших осередках нашого поселення у суботу, 24-го лютого 1973 року, по полудні.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!

Ви кожночасно пригадуєте нам про любов до України, до Батьківщини, в якій Ви народились і з якої вигнав Вас окупант. Тож навчіть нас: як маємо її любити і працювати для Неї? Чи лише на академіях прослухати кілька пісень і багато разів повторюваних фраз святкових доповідей? Або, чи тільки на періодичних з'їздах подати в резолюціях втертий шаблюновий привіт рідному народові і прошепотіти свій протест з приводу нелюдського терору в Україні? Ми, йдучи за Вашим прикладом, все це робимо при кожній нагоді, але в висліді наш і Ваш голос не виходить поза тісні стіни наших зібрань і світ його не чує, а ворог з нього глузує, бо знає, що цей голос не має жадної сили.

Тому кличемо Вас, наших Батьків — крайові громадські, культурні, наукові й політичні Організації, Установи і Товариства — до загальноукраїнської акції оборони Засуджених. Ми кличемо Вас: покажіть нам приклад служіння Україні! Бо не вистачає „могутнім" голосом вносити резолюції в захист Валентина Мороза, Юрія Шухевича та багатьох інших Нескорених, але треба діяти в їх оборону!

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

Ти напевно дуже чуйно спостерігаєш сьогоднішні жахливі події в Україні. Ви, наші Подруги й Друзі, може найкраще відчуваєте, як караються наші брати і сестри в далекій Батьківщині. Тому віримо, що наше звернення западе у Вашу душу. Ми закликаємо Вас спонтанно включитись у спільну акцію оборони Засуджених.

Заплановані нами акції увінчаються успіхом тільки тоді, коли вони знайдуть моральну й матеріяльну підтримку всього українського громадянства.

Милвокі, лютий 1973.

КРАЙОВА УПРАВА ТУСМ - ЗСА

Ukrainian Student Organization (TUSM)
P.O. Box 1228
Milwaukee, Wisc. 53201

Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж

На спільній нараді Екзекутиви Ради Суспільної Служби СКВУ в складі д-ра Володимира Галана, голови, Івана Поритка, секретаря, Стефана Спринського, скарбника і д-ра Т. Савицької, голови Координаційної Ради Сусп. Служби при ЗУАДК та її заст. голови Михайла Ковальчина й запрошених громадян: д-ра Миколи Ценка, проф. Олександра Татомира, ред. Лідії Бурачинської, що відбулася 20 січня ц. р. в домі Української Щадниці в Філядельфії оформлено Центральне Бюро Посередництва Українських Подруж під назвою „Мета — Українська Родина" при 1321 В Ліндлей вул. Філядельфія, Па. 19141, ЗСА. Бюро буде діяти під проводом Дирекції в складі: д-р М. Ценко, проф. Ол. Татомир, ред. Лідія Бурачинська, а до Дорадчої Ради запрошено інж. Омеляна М. Тишовницького, голова, п-і Настю Гнатюк, заст. голови, Дм. Клименка, Австралія, Володимира Андрущака, Франція, Н. Н., Польща. До цієї дорадчої Ради доручено запросити представників наших Церков, молодечих організацій, а зокрема студентських. В засяг діяльности нового бюра будуть включені всі країни поселення українців у вільному світі з можливими зв'язками зі сателітними країнами.

Досі вже діють три крайові бюра посередництва українських подруж, а саме: в Детройті п-і Настя Гнатюк, в Австралії Дм. Клименко та в Франції — Володимир Андрущак. У Польщі теж вже практично наладжено працю такого бюра.

На започаткування праці того надзвичай важливого бюра „Мета" — Українська Родина" зложили датки: ЗУАДК 50.00 дол., „Українська Щадниця" — 50.00, Т-во „Самопоміч" — 50.00 та громадяни: інж. О. М. Тишовницький — 20.00 дол., та по 10.00 дол. — д-р М. Ценко, Олександер Татомир, Стефан Спринський і Михайло Ковальчин. Разом — 210.00 дол.

Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ закликає українське громадянство дати повну моральну і матеріяльну підтримку нашим бюрам подруж і тим причинитися до збереження українських родин в країнах нашого поселення.

Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ

Заповідають далекойдучі зміни у ватиканській Курії

Ватикан. — У зв'язку з призначенням 30 нових кардиналів і збільшенням Колегії Кардиналів до 145 осіб, серед яких тільки одна третя італійців, тут поширилися вістки про неминучі далекойдучі зміни у ватиканській Курії, яка являється центральною владою Римської Католицької Церкви. Згідно з постановами канонічного права, затвердженими в 1967 році Папою Павлом VI, всі призначення в Курії, починаючи з 1 березня 1968 р., є на час п'яти років. Цей реченець минає якраз 28 лютого ц.р. і тому нові призначення та зміни є неминучі. Як інформують, зміни будуть принаймні на чотирьох керівних становищах з уваги на вік окремих кардиналів. Папа Павло мусітиме взяти до уваги, назначуючи нових голів окремих департаментів, вимогу, щоб збільшити число не-італійців. Як досі, італійці, які є в меншості в Колегії Кардиналів, займають практично більшість ключевих позицій в Курії, яка в 1970 році налічувала разом 2,260 осіб. Інтернаціоналізація Ватикану за останні роки поступила значно вперед, але все таки найважливіші національні Церкви не є в Курії належно репрезентовані. Попри італійців, в Курії провідну ролю відіграють ще представники Церков з Франції, Еспанії та Німеччини. Найбільше відомі і впливові особи в Курії на сьогодні це: кардинал Війо (француз), який очолює державний секретаріят, архиєпископ Джіованні Беннелі (італієць), заступник державного секретаря та архиєпископ Агустіно Касаролі (італієць), який є найважливішим дорадником Папи Павла у міжнародних справах, а одночасно найвидатнішим речником ватиканської політики апізменту у відношенні до СССР і комуністичних країн в загальному.

ЕСПАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

Торонто (ОУПС). — Еспанський журнал „Коррео Гіспано - Амерікано" що виходить у Торонті, як незалежний орган еспанської групи в Канаді, надрукував у своїх числах за листопад-грудень 1972 р. довшу статтю проф. Яр. Рудницького про „Українську версію Дон Хуана" в творах Лесі Українки „Камінний господар" та Спиридона Черкасенка „Дон Хуан і Розіта". Стаття надрукована в еспанській мові й присвячена закінченню святкувань сторіччя народин Лесі Українки.

ТАРЗАН, Ч. 6884. Павукоподібні люди вміють вже перетоплювати золото

Казкова інтелігенція дозволяє дивним створінням, що їх знайшов Тарзан, швидко наслідувати методи, що їх він показав їм, переміновати скарб їхніх золотих грудок на предмети, що їх можуть вживати, або ними тішитися.

У, ах, ах, Тарзане! Подивися, яку гарну річ я зробив для моєї дружини — як ті речі, що їх носять жінки урурців!